

DRUŽBENE NEENAKOSTI IN POLITIKA

NAJAVA SOCIOLOŠKEGA SREČANJA 2020

BLED, 5. – 7. NOVEMBER 2020

Spoštovane članice in člani Slovenskega sociološkega društva,

vodstvo društva – predsednica in člani_ce predsedstva – vsako leto izberemo naslovno temo letnega srečanja, okoli katere se osredotoča delo na sekcijah, okroglih mizah in panelih. Naslovne teme izbiramo tako, da z njimi zajamemo širok spekter vsebinskih interesov in perspektiv naših članov in članic in hkrati ostajamo zvesti tesni povezanosti sociologije z aktualnim družbenim dogajanjem, saj sociologi_nje slovenski prostor bogatimo s kakovostno družboslovno analizo, pomagamo pri identifikaciji in intepretaciji družbenih problemov ter pri iskanju in oblikovanju ustreznih odgovorov nanje.

V jubilejnem letu 2020, ko **praznujemo 55. obletnico delovanja društva**, smo izbrali temo “**Družbene neenakosti in politika**”, ki jo bomo dopolnili s plenarno okroglo o vplivu epidemije bolezni Covid-19 na družbeno dinamiko. V nadaljevanju vam na kratko predstavljamo naš pogled na izbrano temo in vas vabimo, da s svojo prisotnostjo in prispevkom pomagate oblikovati in izvesti letošnje srečanje Slovenskega sociološkega društva.

Družbene neenakosti in politika

Rast ekonomskih neenakosti v dohodkih in bogastvu v zadnjih štirih desetletjih predstavlja enega ključnih razvojnih izzivov zahodnih, post-industrijskih družb. Tematika neenakosti je predmet številnih javnih in akademskih razprav, kjer avtorji_ice povezujejo aktualne pretrse v političnem življenju s spremenjenim režimom neenakosti. Akademska razprava se odvija znotraj širokega interdisciplinarnega okvira, v katerem družboslovne vede, med njimi sociologija, ekonomija in politične vede, razvijajo nove analitične pristope, ki temeljijo na analizi velikih podatkov, in se hkrati vračajo h klasičnemu konceptualnemu aparatu družbenih razredov in kapitala.

Globalizacija, tehnološki razvoj in spremembe na trgu delovne sile so ekonomski dejavniki, ki se najpogosteje navajajo med razlogi za povečevanja neenakosti v razvitih državah. V njih po mnenju nekaterih prihaja do vse bolj izrazite konsolidacije družbenih razkolov, ko se ekonomski položaji sistematično povezujejo z razlikami v dostopu do političnih virov, vrednot in stališč ter življenjskih stilov. S tem so povezana tudi vprašanja intersekcionalnosti, enakosti priložnosti, medgeneracijskega prenosa premoženja in povečevanja percipirane in dejanske socialne distance skozi zapiranje socialnih omrežij in prostorsko segregacijo.

Kljub izpostavljenosti enotnim ekonomskim procesom so **razlike med državami, ko gre za trend rasti neenakosti, velike**: države Evropske unije so v primerjavi z Rusijo, Kitajsko, ZDA in Indijo v istem časovnem obdobju zabeležile najmanjši porast neenakosti. Do razlik prihaja tudi med državami znotraj evropskega prostora in še ožje znotraj skupine tranzicijskih držav, kar priča o pomembni vlogi političnih dejavnikov, politik in političnih ideologij, ki usmerjajo in omejujejo ekonomske procese in blažijo njihove posledice. Pomembno se je spremenil pogled na državo blaginje, kar je vodilo v reforme na področju davčnih in socialnih politik ter politik trga dela, ki so šibile pomen države na področju zmanjševanja neenakosti proizvedenih na trgu dela. V ozadju takšne transformacije države blaginje se je vseskozi spreminjal tudi odnos državljanov in državljanek do vprašanj, ki sodijo na področje moralne filozofije kot so pravičnost, svoboda, solidarnost, tekmovalnost in meritokracija. **Tradicionalna liberalna prepričanja v dohodkovno redistribucijo in davčno pravičnost so nadomestile teorije, ki opravičujejo nižanje davkov in koncentracijo bogastva.** Povečevanje vrednosti za delničarje je postalo glavno vodilo korporativnega upravljanja.

Politična moč je zaradi sprememb v družbeni strukturi vse bolj koncentrirana v rokah višjega sloja in se izvaja v njegovo korist, kar je transformiralo politični konflikt in v nekaterih državah sprožilo množične proteste, v drugih pa na oblast pripeljalo "nove" politične elite, ki mobilizirajo volilce ob spretni uporabi digitalnih medijev in na vsebinski platformi o odtujeni politiki. Če privzamemo, da so generacije proizvod specifičnih zgodovinskih pogojev in dogodkov, zaradi katerih te svet vidijo in razlagajo na sebi lasten način, je **pričakovati, da so tudi generacijski odzivi na problematiko neenakosti različni, da generacije uporabljajo različne repertoarje politične akcije in zasledujejo različne politične utopistike.** Pri tem ne smemo pozabiti, da so politične spremembe, ki smo jim priča, posledice tako dolgotrajnih procesov rasti neenakosti kot tudi izrednih dogodkov in kriz, na primer velike finančne in gospodarske krize v prejšnjem desetletju in aktualne

epidemije bolezni Covid-19. Kako se neenakost odraža na zmožnosti različnih družbenih skupin, da se soočijo z novim zdravstvenim tveganjem, v kolikšni meri sprejeti ukrepi za zaježitev epidemije diskriminirajo med različnimi skupinami in kako bodo ekonomske posledice epidemije vplivale na ekonomsko neenakost, bodo nedvomno ene osrednjih tem sociološkega raziskovanja v prihodnjih letih.

Vabljeni govorec na letošnjem srečanju bo **prof. Mike Savage** z oddelka za sociologijo na **London School of Economics**. Prof. Savage je avtor večjega števila del s področja neenakosti in direktor **Atlantic Fellows Programme**, največjega globalnega programa, ki povezuje raziskovalce_ke, oblikovalce_ke politik in aktiviste_ke, ki se pri svojem delu ukvarjajo z vprašanji družbenih neenakosti.

Spoštovane članice, spoštovani člani, verjamemo, da smo v zgornjem predlogu navedli veliko iztočnic za pripravo prispevkov znotraj širšega tematskega področja družbene neenakosti in politike. Želimo si, da bi na letnem srečanju Slovenskega sociološkega društva globalno razpravo uspešno obogatili s spoznanji slovenske sociologije.

Hajdeja Iglič
Predsednica Slovenskega sociološkega društva